

نقشه و قلمرو

میشل اوئلبک

www.ketab.ir

ترجمه

ابوالفضل الله دادی

۴

فرهنگ نشر نو
با همکاری نشر آسیم
تهران - ۱۴۰۰

La carte et le territoire

Michel Houellebecq

Flammarion, Paris, 2010

نقشه و قلمرو

ترجمه ابوالفضل الله‌دادی

ویراسته محمدرضا جعفری، آزاد عندلیبی



نشر نو

تهران، خیابان میرعماد، خیابان سیزدهم، شماره سیزده

تلفن ۸۸۷۴۰۹۹۱

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰۰

طراح جلد: حکمت مرادی

چاپ و صحافی: سپیدار

ناظر چاپ: بهمن سراج

همه حقوق محفوظ است.

فهرست کتابخانه ملی

سرشناسه: اوتلیک، میشل، ۱۹۵۶ - م. Houellebecq, Michel □ عنوان و

نام پدیدآور: نقشه و قلمرو/ میشل اوتلیک: ابوالفضل الله‌دادی □ مشخصات

نشر: تهران: فرهنگ نشر نو، ۱۳۹۹ □ مشخصات ظاهری: ۳۷۴ ص. □

شابک: ۶-۲۳۶-۴۹۰-۶۰۰-۹۷۸ □ وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

□ یادداشت: عنوان اصلی: La carte et le territoire, 2010 □ موضوع:

داستان‌های فرانسه -- قرن ۲۰ م. □ شناسه افزوده: الله‌دادی، ابوالفضل،

۱۳۶۱ - ، مترجم □ رده‌بندی کنگره: PQ۲۶۶۱ □ رده‌بندی دیویی:

۸۴۳/۹۲ □ شماره کتابشناسی ملی: ۶۲۴۷۹۰۸

مرکز پخش: آسیم

تلفن و دورنگار: ۵-۸۸۷۴۰۹۹۲

فروشگاه اینترنتی: www.nashrenow.com

قیمت: ۱,۱۰۰,۰۰۰ ریال

یادداشت مترجم

«سیزده سالی داشتم که دست به قلم شدم. دفترهای ۲۸۸ صفحه‌ای می‌خریدم و پُرشان می‌کردم. اگر تعداد صفحه‌ها را به‌خاطر دارم، به این دلیل است که دفترهای ۹۶ و ۱۹۲ صفحه‌ای هم وجود داشت، اما من ۲۸۸ صفحه‌ای‌ها را انتخاب می‌کردم. تمام که می‌شدند، به کنار نزدیک‌ترین رودخانه می‌رفتم، شانزده بار نفس می‌کشیدم و دفترچه‌ها را پرت می‌کردم توی آب. به نظرم ۱۶ عدد خوش‌یمنی بود و بعد از آن احساس می‌کردم به آدمی کاملاً جدید تبدیل می‌شوم.»

میشل اوئلبک حالا شصت و سه ساله همچنان مثل نوجوانی‌اش عجیب است و در بین نویسنده‌های امروز فرانسه کمتر کسی را می‌توان یافت که به اندازه او محبوب و در عین حال منفور باشد. این نویسنده جنجالی اکنون از آنچه در روزهای نوجوانی می‌نوشته است چیزی به یاد ندارد، اما می‌گوید بعد از مدتی دیگر دفترچه‌ای را به ب‌روان نسپرد چرا که متوجه شد با این کار چیزی تغییر نمی‌کند. اوئلبک می‌گوید بعد از ماجرای رودخانه دوباره در دوران دبیرستان نوشتن را از سر گرفت: «آن روزها خواب‌ها و بیشتر کابوس‌هایم را می‌نوشتم. شیفته آثار لاکرفت بودم. البته نوشته‌ها را هم به تدریج از بین می‌بردم گرچه دیگر خبری از رودخانه نبود. تا که در بیست‌سالگی شروع کردم به سرودن شعر. آنجا بود که دیدم کسانی که مرهایم را می‌خوانند دوستشان دارند و از آن به بعد نوشته‌هایم را نگه داشتند.»

ته او همچنان به فکر انتشار آنها نبود اما وقتی در اشتغال به همه مشاغل مرتبط

با تحصیلاتش یعنی مهندسی کشاورزی شکست می‌خورد، به این فکر می‌افتد که نوشتن نیز می‌تواند فعالیتی حرفه‌ای باشد. او می‌گوید آن شکست‌های متوالی باعث عصبانیت و دلخوری‌اش از جامعه شد و حتی وقتی هم بالاخره شغلی در زمینه انفورماتیک برای خودش دست‌وپا می‌کند شرایط کاری نمی‌گذارد این خشم و رنجش فروکش کند: «تا قبل از آن، یک سال و نیم بود کار نداشتم و تازه ازدواج هم کرده بودم. هم‌سر من سه‌بار در امتحان نهایی دیپلم رد شده بود و نتوانسته بود کاری بهتر از نظافت خانه مردم، آن هم نیمه‌وقت، پیدا کند.» این گونه است که اوئلبک با شعر قدم به عرصه ادبیات می‌گذارد و در فاصله سال‌های ۱۹۸۸ تا ۲۰۱۴ چند مجموعه شعر منتشر می‌کند و حتی برای مجموعه طلب خوشبختی برنده جایزه «تریستان تزارا» و برای معنای مبارزه برنده جایزه «فلور» می‌شود. با این حال، مهم‌ترین کار او انتشار رمان هایش است که شهرتی فراگیر برایش به ارمغان می‌آورد. اوئلبک دو سال ۱۹۹۸ و با رمان ذرات بنیادی برنده جایزه «نوامبر» شد و به عنوان نویسنده‌ای صاحب‌سک شناخته شد. در سال ۲۰۰۱ سکورا منتشر می‌کند که جنجالی به پا می‌کند و حتی کارش به دادگاه هم می‌کشد. چهار سال بعد و با رمان امکان یک جزیره که فیلمی هم از آن اقتباس شده است، جایزه «انترالیه» را به دست می‌آورد. برای این کتاب نامزد جایزه گنکور هم می‌شود اما در نهایت در سال ۲۰۱۰ این جایزه معتبر را برای نقشه و قلمرو کسب می‌کند؛ رمانی که پیچیده‌ترین ساختار را در بین همه آثارش دارد و شاید بزرگ‌ترین غافلگیری داستان حضور خود میشل اوئلبک در قامت یکی از شخصیت‌هاست. گرچه گنکور بیش از پیش نام اوئلبک را سر زبان‌ها می‌اندازد و باعث افزایش چشمگیر فروش کتابش می‌شود، در سورهایی نیز در پی دارد. یک وب‌سایت اینترنتی متهمش می‌کند که بخش‌هایی از ویکی‌پدیا را نعل‌به‌نعل در رمانش نقل کرده و با این کار دست به سرقت ادبی زده است. اوئلبک این اتهام را مضحک می‌خواند و در دفاع از خودش می‌گوید درهم‌آمیختن تخیل و واقعیت امری ست عادی و نویسندگان بسیاری از این فن بهره برده‌اند. اما این پایان کار نیست و میشل لوی - نویسنده‌ای اهل جنوب فرانسه - ادعا می‌کند مجموعه داستانی دارد به نام «نقشه و قلمرو» و اوئلبک این اسم را از او دزدیده است. لوی می‌گوید کتابش را در سال ۱۹۹۹ با سرمایه شخصی منتشر

کرده و از آنجا که خواهرش مدیر مؤسسه‌ای متعلق به دوستان میشل اوئلبک بوده، حتماً او از این مسأله خبر داشته است. با این حال، این ادعا نیز اثبات نمی‌شود و راه به جایی نمی‌برد. او پنج سال بعد و در سال ۲۰۱۵، رمان جنجالی تسلیم را منتشر می‌کند که بازخوردهای بسیاری در بین منتقدان دارد. آخرین رمان اوئلبک در سال ۲۰۱۹ منتشر می‌شود: سروتونین که در آن به پیشگویی جنبش‌های اعتراضی اخیر فرانسه، چند ماه قبل از بالاگرفتن اعتراض‌ها پرداخته و این‌گونه خودش را در قالب «پیغمبر جلیقه‌زرها» به تصویر می‌کشد. با این حال، نوشتن تنها کار میشل اوئلبک نیست. او ترانه‌سرا، فیلمنامه‌نویس، بازیگر و کارگردان است و حتی به‌عنوان عکاس نمایشگاهی از عکس‌هایش را در موزه هنرهای معاصر برپا کرده؛ نمایشگاهی که خودش درباره آن گفته فقط از چیزهایی عکاسی کرده است که برایش اهمیت دارند: چند زن و یک سگ. میشل اوئلبک با همه حاشیه‌ها و جنجال‌هایش بی‌شک مهم‌ترین نویسنده معاصر فرانسه است و هر اثرش رویداد ادبی بزرگی به شمار می‌آید.

نقشه و قلمرو اولین رمانی است که از او در ایران منتشر می‌شود و امیدوارم فرصتی دست دهد که آثار دیگرش نیز در قالب همین مجموعه منتشر شود. در پایان این کتاب مصاحبه میشل اوئلبک با هفته‌نامه چپ‌گرای لژ انرو کوپتیل را گنجانده‌ام که در آن به تحلیل نقشه و قلمرو پرداخته است. خواندن این گفت‌وگو به فهم بهتر و دقیق‌تر درون‌مایه آثار و دنیای مشهورترین رمان‌نویس حال حاضر فرانسه کمک می‌کند.

ابوالفضل الله دادی

۲۲ آبان ۱۳۹۸